

Dones i Esports

La perspectiva de gènere en l'esport

1714 / 2014

 Generalitat
de Catalunya

© **Generalitat de Catalunya, 2014**

© fotografia de la coberta: Luana Fischer Ferreira

Tant l'obra com la fotografia de la coberta tenen una llicència de Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0

Institut Català de les Dones

Pl. Pere Coromines, 1
08001 Barcelona

Secretaria General de l'Esport

Av. Països Catalans, 40 - 48
08950 Esplugues de Llobregat

Dipòsit legal: B 11498-2014

Presentació

Aquest 2014 farà vint anys de la primera Conferència Internacional sobre les Dones i l'Esport, que va tenir lloc a Brighton el maig de 1994. L'objectiu principal d'aquest esdeveniment era accelerar els processos de canvi, endegats anys abans, a fi de rectificar els desequilibris que les dones havien d'afrontar en el món de l'esport. En aquest sentit, incrementar la participació femenina a tots els àmbits i a totes les funcions i rols va esdevenir un element de consens entre tots els agents i responsables de les polítiques i decisions que s'estaven prenent en el món esportiu.

És ben cert que, en el dia d'avui, vint anys després d'aquella primera passa, Catalunya ha recorregut un llarg camí pel que fa a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el món de l'esport, però també ho és que encara romanen molts obstacles i paranys que dificulten la participació i el reconeixement de les dones en el món esportiu. És per aquest motiu que, en certa manera, els objectius d'aquella declaració encara són vàlids i vigents i, per tant, cal que seguim avançant sense aturar-nos.

L'activitat física i l'esport són una part essencial de la cultura de cada poble, perquè més enllà d'afavorir la salut i la qualitat de vida de les persones, enriqueixen la societat i en fomenten el benestar i el sentiment de pertinença, de manera que s'estableix un lligam recíproc entre la pràctica esportiva i les dones. D'una banda, perquè el Govern de Catalunya ha de garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en aquesta esfera de la vida que és beneficiosa per a tothom i, de l'altra, perquè Catalunya, com a país, no pot obviar o ignorar les aportacions i les capacitats de les dones en aquest àmbit social, perquè suposaria una pèrdua irrecuperable de talent i de riquesa.

I és precisament aquesta la missió del Programa que teniu a les vostres mans: fomentar la participació de les dones, fer-les visibles i treballar perquè l'equitat de gènere sigui una característica inseparable de la pràctica esportiva a casa nostra.

La participació fa referència a la necessitat que les dones preguin part de l'activitat física i esportiva, a fi que la societat catalana pugui gaudir de les aportacions, les habilitats i les capacitats de les dones i, a la vegada, perquè la meitat de la població no sigui exclosa d'un procés social que fomenta el benestar, la salut i el coneixement del cos de cadascú.

També cal esmentar la visibilitat perquè precisament la invisibilització ha estat un dels obstacles que ha acompanyat les dones al llarg del temps. Sovint la història no sols les ha allunyades de les esferes reconegudes i valorades de la societat, sinó que també les ha amagades i estancades dins d'una gàbia opaca d'indiferència. En aquest sentit, l'esport no ha estat cap excepció. No ha estat fins ben entrat el segle XX que la presència femenina ha deixat d'estar vetada a la pràctica esportiva. I és per aquest motiu que fer visibles les dones és més que una causa justa, esdevé una necessitat per crear referents amb els quals les noies i dones de Catalunya s'hi puguin emmirallar.

Finalment, l'equitat de gènere, el fet d'acceptar les diferències existents entre tots dos sexes i entendre-les com a riquesa, esdevé un pilar fonamental d'aquest Programa si volem que Catalunya gaudeixi d'un panorama esportiu just, lliure i complet.

Montserrat Gatell i Pérez
Presidenta de l'Institut Català de les Dones

Ivan Tibau i Ragolta
Secretari general de l'Esport

Introducció i context

Les societats mediterrànies, com la nostra, som hereves de la cultura grecollatina i la seva influència és encara molt vigent en els nostres dies. Entre els seus màxims exponents destaquen una de les tradicions gastronòmiques més saludables del món, la dieta mediterrània, i la cèlebre citació del poeta romà Juvenal, paradigma del vincle indissoluble entre cos i ment –*mens sana in corpore sano*. Així, rendir culte al nostre cos és tan important per a una bona vida com cultivar la nostra ment. Orientar la nostra vida diària també cap al benestar físic, no és un luxe ni una frivolitat, sinó una necessitat per equilibrar totes les esferes que constitueixen l'esser humà en la seva totalitat.

El programa Dones i Esports que presentem en aquest document respon a la voluntat de posar en relleu la importància de l'esport per a la salut física, psíquica i emocional de les persones, des d'una perspectiva eminentment femenina. D'acord amb això, és essencial aclarir l'amplitud que abasta la noció d'activitats esportives amb què treballem: remet a totes aquelles activitats físiques i de lleure en les quals exercitem el nostre cos per millorar i mantenir la forma física. Va més enllà dels esports estructurats segons normes o reglaments, i engloba també activitats menys formals com caminar o anar en bicicleta.

En aquest sentit, són rellevants les dades de l'Informe de l'Observatori Català de l'Esport del 2010 segons les quals els homes practiquen més esport que les dones (56,9% respecte del 44,2%), però les dones fan més activitats no considerades formalment esport que també milloren el benestar (caminar, fer gimnàstica de manteniment, etc.). La diferència remarcada que es fa entre l'esport formal i les altres activitats físiques té un biaix androcèntric. De les 605.084 llicències esportives federades de 2013, el 77,20% eren d'homes i només el 22,80% de dones. L'esport reglat sembla principalment masculí i, per contra, les activitats físiques majoritàriament femenines només són "les altres", no tenen ni nom propi ni categoria que les aculli.

Aquestes dades reforcen la creença de considerar de menys nivell els equips o lligues femenines quan, en realitat, Catalunya és la comunitat que compta amb més clubs femenins que participen en lligues estatals, i augmenten cada temporada. Les conseqüències d'aquestes consideracions van més enllà de les estrictament esportives com, per exemple, en la distribució desigual dels continguts esportius als mitjans de comunicació, cosa que fa que el seu seguiment interessi més al públic masculí i s'invisibilitzi l'esport femení. En aquest sentit, són rellevants les dades que recullen els estudis del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), segons les quals només l'1,3% de la informació esportiva en els canals de

difusió televisiva d'àmbit català està destinada a l'esport femení i, a més, destaca que el 64,4% se centra en el futbol. En períodes olímpics les audiències femenines augmenten, atès que els esports i les disciplines esportives que es retransmeten són molt més diversos que els habituals.

Els Jocs Olímpics de Londres 2012 han estat una fita destacable no sols per la participació de dones esportistes en totes les delegacions (a la delegació espanyola hi ha participat un 40% de dones i un 60% d'homes), sinó perquè en aquesta delegació les dones han superat els homes pel que fa a la consecució de medalles, per primera vegada en la història olímpica: del total de 17 medalles aconseguides en aquests Jocs, les dones n'han obtingut 11 i els homes 6.

A Catalunya, el 88% dels clubs esportius estan dissenyats per practicar un esport federat i el 71% d'aquests clubs tenen una oferta complementària vinculada a l'activitat física i la salut o amb un caràcter més social. Una vegada més, les dones són el reflex de la norma en masculí. Caldria valorar si l'oferta esportiva complementària inclou totes les altres activitats físiques no considerades esportives i equilibra la presència d'ambdós sexes. Un pas més enllà seria anomenar les activitats físiques complementàries a l'esport i incloure-les en el disseny dels espais,

especialment quan les dones representen fins a un 45% dels associats en aquells clubs on se'ls cedeix un espai. També les noves tecnologies obren una nova dimensió en organització de l'activitat físicoesportiva, ja que permeten fer esport fora de l'emparedament dels clubs.

Pel que fa a l'excel·lència dins l'àmbit de l'esport, les distàncies entre dones i homes s'escurcen i ens acostem a l'ideal d'equitat. El 2013, a Catalunya hi havia 458 persones esportistes d'alt nivell, 260 homes (56,8%) i 198 dones (43,2%). Igualment, la temporada 2012-2013, als 10 centres de tecnificació esportiva de Catalunya hi havia 836 esportistes, 438 nois i 384 noies.

Pel que fa al nombre d'alumnes de formacions relacionades amb l'activitat física i l'esport, l'any 2013 han estat un total de 999 alumnes dels ensenyaments esportius, 849 eren homes i 150 dones, i en relació amb les 1.629 inscripcions als cursos d'iniciació de tècnic o tècnica de l'esport, 1.030 eren homes i 599 corresponien a dones. La participació en les actuacions de formació continuada han estat de 1.737 assistents, dels quals 1.154 eren homes i 583 eren dones. A finals de l'any 2013 constaven en el Registre Oficial de Professionals de l'Esport a Catalunya un total de 14.585 persones registrades, de les quals 9.593 eren homes i 4.995 eren dones.

El grau en ciències de l'activitat física i de l'esport, el curs 2010-2011, comptava amb 2.958 estudiants, dels quals 2.274 eren homes i 684, dones.

D'altra banda, i pel que fa a l'àmbit de l'esport escolar, en els centres del Pla català d'esport a l'escola, la participació de les noies en activitats programades el curs 2011-2012 era d'un 49,7% respecte a la participació total, i van participar als cursos de formació 153 nois dinamitzadors (49,2%) i 158 dinamitzadores (50,8%). Pel que fa als Jocs Esportius Escolars de Catalunya, observem una participació del 61,8% de nois i del 38,1% de noies.

Més enllà de la pràctica de l'esport i l'activitat física, en els càrrecs d'administració i gestió de l'esport a Catalunya es mantenen les dinàmiques de segregació horitzontal i vertical endèmiques a la resta del mercat laboral. D'una banda, la distribució dels càrrecs operatius segueix els patrons establerts pels estereotips de gènere, contractació de treballadores per a les tasques de neteja i treballadors per a manteniment. De l'altra, la promoció de les dones s'enfronta a un sostre de vidre i només un 20,7% arriba a les juntes directives, un 11,9% a càrrecs de presidència, i un 27% a direccions de serveis d'esports.

1. Missió

Impulsar actuacions adreçades a corregir els desequilibris existents entre dones i homes en l'àmbit de l'esport, a tots els nivells, i fomentar mecanismes d'intercanvi de coneixements i d'experiències entre les entitats esportives i les entitats de dones que facin possible avançar cap a la igualtat efectiva de dones i homes en l'àmbit de l'esport.

2. Principis generals

2.1 Participació

La participació fa referència al fet de prendre part en alguna cosa i de tenir alguna cosa en comú en algun fet o activitat. En aquest sentit, si parlem de la participació de les dones en el món de l'esport, fem referència al fet que les dones prenguin part de l'activitat física i esportiva i que comparteixin aquest procés social i cultural no sols amb elles mateixes sinó també amb la resta de la ciutadania.

Més enllà de la carrera esportiva i de les competicions, l'esport és una activitat que ofereix a les persones l'oportunitat de conèixer-se millor, expressar-se i acomplir alguna cosa; realitzar l'èxit personal, adquirir habilitats i demostrar les capacitats pròpies. En resum, l'esport és una activitat social, agradable, que fomenta la salut i el benestar i de la qual han de poder gaudir tant homes com dones.

L'esport és, doncs, un procés cultural i, com a tal, sovint reproduïx els estereotips i les desigualtats que afecten la nostra societat. Les construccions de gènere, d'allò que es considera masculí i d'allò que es considera femení, els rols i els valors

associats tenen un paper important i sovint també distorsionen les relacions que les dones estableixen amb la pràctica esportiva.

És per aquest motiu que es fa necessari endegar actuacions concretes que fomentin la participació esportiva femenina, tant pel que fa a l'esport professional de competició com l'activitat física relacionada amb l'oci, la salut i el benestar; perquè la participació en l'esport també fomenta la integració i la responsabilitat a la societat, contribueix al desenvolupament de la comunitat i és una part essencial de la cultura de cada poble.

El programa Dones i Esports no sols té per objectiu introduir la perspectiva de gènere a l'esport, sinó que també vol donar compte de les aportacions que l'esport pot fer en la introducció d'aquesta metodologia de treball. Considera, doncs, l'esport des d'un punt de vista positiu, i és per això que, a banda de fixar-se en aquells punts que són millorables, també vol potenciar aquells aspectes esportius que poden ajudar a construir una societat més igualitària. L'apoderament de les dones en l'esport ofereix a dones i nenes l'accés a espais públics on poden desenvolupar noves capacitats, habilitats i compartir

experiències. A més, facilita la creació de xarxes i complicitats, i la possibilitat de gaudir de la llibertat que aporta l'expressió corporal i el moviment, lluny dels estereotips de gènere. Finalment, no s'ha d'oblidar que l'esport és una manera de participació social que millora la comunicació, la capacitat de negociació i de lideratge.

2.2. Visibilitat

La història de les dones sovint ha estat marcada per la invisibilització, és a dir, pel fet de ser invisibles als ulls de la història i als d'una bona part de la població. Això vol dir que, a banda de negar-los els espais públics i de presa de decisions, no s'han tingut en compte ni valorat aquells espais on les dones han estat protagonistes i han aportat els seus valors, coneixements i experiències a la vida en comunitat. L'esport no ha estat cap excepció a aquest repartiment desigual de reconeixement i poder i, fins ben entrat el segle xx, la presència femenina va ser vetada a la pràctica esportiva. Malgrat això, durant aquests darrers anys, gràcies a la tenacitat i al treball de moltes dones, la seva participació, així com les oportunitats d'iniciar i consolidar una carrera esportiva, han augmentat

considerablement, fet que suposa un pas molt important per a l'assoliment d'una societat més justa i equitativa. Tot i això, les dones encara no han assolit una representació equitativa en llocs de decisió i direcció de l'esport, i, per aquest motiu, cal tenir ben present que mentre no hi hagi dones que dirigeixin, decideixin o serveixin de model en el món de l'esport, no hi haurà una igualtat d'oportunitats per a les dones.

Més enllà d'això, és necessari fer palès que la manca de presència de dones ha afavorit que els rols i els estereotips de gènere hagin marcat i condicionat la percepció, les qualitats, les capacitats i els valors que atorguem a homes i dones. L'esport és un procés social i no és cap excepció a l'imaginari col·lectiu que impera a la nostra societat. És per aquest motiu que la simbologia que embolcalla la pràctica esportiva s'ha construït des d'un punt de vista exclusivament masculí, marcada, molt especialment, per tots aquells atributs que es relacionen amb l'estereotip de gènere masculí.

És per tot això que aquest programa ha considerat necessari incloure la visibilitat com a principi general. D'una banda perquè cal mostrar les aportacions que les dones han fet i fan al món

de l'esport, a fi de fer visibles referents, presents i passats, que serveixin de model a altres dones, especialment les més joves. I, de l'altra, perquè cal visibilitzar els espais públics on les dones duen a terme activitat física i creen xarxes al seu entorn, i les seves motivacions, necessitats i expectatives relacionades amb la pràctica esportiva.

Finalment, es vol posar l'accent en la visibilitat i l'enfocament que els mitjans de comunicació ofereixen de les notícies i els esdeveniments relacionats amb les dones i el món de l'esport perquè difonen valors i contribueixen a la construcció de l'imaginari col·lectiu. És per aquest motiu que aquest programa vol iniciar un treball conjunt en l'àmbit social i esportiu que permeti, d'una banda, garantir que els missatges que es difonen s'adeqüin a la realitat existent i, de l'altra, que l'esport femení rebi el reconeixement que es mereix.

2.3. Equitat

L'equitat de gènere s'entén com la valoració i la presa en consideració de la diversitat i les diferències entre homes i dones o, en altres paraules, l'equitat de gènere és la comprensió

de les diferències existents entre tots dos sexes sense que això suposi un judici de valor.

Des d'aquest punt de vista, si entenem la pràctica esportiva com a sinònim de benestar, no podem negar la diferència sexual o invisibilitzar-la, ans al contrari, l'esport ha de positivament-la amb l'objectiu que dones i homes puguin gaudir-ne en igualtat d'oportunitats i amb el mateix reconeixement.

Cal tenir en compte que l'esport facilita un espai on les dones poden renegociar els conceptes de masculinitat i feminitat i, és per això que l'activitat física pot posar en marxa sinergies de treball positives en dues direccions. D'una banda, l'esport pot afavorir la presència de l'equitat de gènere en altres àmbits de la societat i, de l'altra, l'equitat esdevé imprescindible perquè homes i dones puguin gaudir de la pràctica esportiva en condicions similars però d'acord amb les seves necessitats i expectatives.

La diversitat entre les persones i la diferència sexual fa que existeixin motivacions diferenciades en relació amb la pràctica esportiva i els seus valors associats. És per això que es considera necessari trencar amb la competitivitat mal entesa,

sovint associada a un estereotip de gènere masculí que dificulta la presència de l'equitat de gènere en el món de l'esport, i afavorir la presència dels valors de pau, empatia i treball en equip que duu associats l'esport.

És, doncs, necessari tenir present que les experiències, els valors i les opinions de les dones poden enriquir, realçar i desenvolupar l'esport, de la mateixa manera que l'esport pot enriquir, realçar i desenvolupar la vida d'una dona. És així que aquest programa no sols vol treballar per trencar els estereotips que hi ha presents en el món de l'esport sobre el concepte de feminitat, sinó que també vol visibilitzar les diferències i presentar-les com a font de riquesa, a fi de realçar tots aquells valors intrínsecs a l'esport.

Les motivacions, les aportacions, les experiències, els valors i els coneixements de les dones poden enriquir la pràctica esportiva i contribuir al desenvolupament de l'esport. Per aquest motiu és necessari que es reconegui la participació femenina en l'esport com a contribució a la vida col·lectiva, al desenvolupament de la comunitat i a la construcció de pobles sans.

3. Metodologia

Aquest programa neix dins del marc del Pla estratègic de polítiques de dones 2012-2015 i, per tant, incorpora el paradigma conceptual que el Pla planteja i fa seva la metodologia de treball que el Pla estableix. És per això, que al mateix temps que proposa desenvolupar actuacions adreçades a assolir els objectius estratègics i operatius que té fixats, proposa també posar en marxa i consolidar dins de l'estructura organitzativa de la Secretaria General de l'Esport els mecanismes de treball transversal necessaris per introduir la transversalització de gènere a tots els seus àmbits d'intervenció, de manera que en tota la seva acció pública es tingui present la perspectiva de gènere.

4. Àmbits, línies estratègiques, plans d'actuació i tasques

Per a l'elaboració del programa s'han establert sis àmbits per donar resposta a les sis línies estratègiques, els plans d'actuació i les tasques concretes a desenvolupar:

ÀMBIT	LÍNIES ESTRATÈGIQUES	PLANS D'ACTUACIÓ	TASQUES A FER
Activitats esportives de competició	1. Incrementar la participació femenina en els esports de competició en tots els àmbits, facilitant una oferta que en promogui i respongui a les necessitats i les expectatives de les noies i dones.	1. Fomentar l'increment de noies i dones que participen en: 1.1. Competicions d'àmbit escolar 1.1. Competicions d'àmbit federat 1.1. Competicions d'àmbit universitari 2. Suport a la participació en competicions esportives femenines d'esports d'equip de màxim nivell estatal. 3. Impulsar la incorporació de les necessitats, les motivacions i les expectatives de les noies i dones als programes i a la planificació esportiva de tots els àmbits de l'esport de competició. 4. Adaptar els reglaments de joc per promoure l' equitat de gènere en les competicions d'equips mixtos .	1. Accions de sensibilització . 2. Introduir accions positives a les convocatòries de subvencions a entitats. 3. Premis i reconeixements per la igualtat efectiva en l' esport escolar, federat i universitari . 4. Vetllar per a la incorporació de la perspectiva de gènere en les accions dels plans d'actuació previstos en els plans estratègics sectorials de l'esport a Catalunya (Pla Estratègic d'Esports d'Hivern PEEHC, Pla Estratègic d'Esport Escolar PEEC, Pla Estratègic d'Esport Universitari PEUC i Pla Nacional de Promoció de l'Activitat Física PNPAF).
Educatiu i de valors	2. Impulsar actuacions que contribueixin a fomentar l' educació en valors , assegurant que totes les noies i dones tinguin l'oportunitat de participar en el món de l'esport en un ambient segur , i que conservi els drets, la dignitat i el respecte individual .	1. Informar i conscienciar les entitats i institucions esportives perquè fomentin i apliquin accions per prevenir la violència contra les dones i l'assetjament sexual en l'àmbit de l'esport. 2. Impulsar un model de pràctica fisicoesportiva que promogui la formació en valors dels nens i nenes en els centres educatius i esportius . 3. Impulsar la participació de les noies en els cursos de formació de dinamitzadors i d'altres perfils col·laboradors d'esport escolar .	1. Accions de sensibilització . 2. Jornades de formació en l' àmbit escolar . 3. Establir ajuts i beques d'estudi i dotar-ne les joves esportistes. 4. Donar suport a les iniciatives de les entitats esportives per visualitzar el rebuig a la violència i l'assetjament contra les dones en l'àmbit de l'esport. 5. Accions per a la difusió de la línia telefònica especialitzada 900 900 120 de la Xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones en situació de violència masclista en l'àmbit de l'esport.

ÀMBIT	LÍNIES ESTRATÈGIQUES	PLANS D'ACTUACIÓ	TASQUES A FER
Social i de salut	3. Millorar la qualitat de vida de les dones mitjançant la pràctica físicoesportiva.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analitzar l'ús i la gestió de les instal·lacions esportives des de la perspectiva de gènere. 2. Acostar la pràctica físicoesportiva a noies i dones en situacions específiques (adolescents, presons, dones migrades, gent gran...). 3. Analitzar els canvis en la despesa sanitària de les dones practicants. 4. Vetllar per la salut de les esportistes de competició. 5. Facilitar la pràctica físicoesportiva integradora a dones amb discapacitats físiques o psíquiques. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Accions de sensibilització. 2. Fomentar la realització d'estudis i recerques de la pràctica físicoesportiva de la població recollint dades de sexe. 3. Potenciar les activitats físicoesportives conjuntes en l'entorn familiar. 4. Impulsar l'organització d'activitats físicoesportives per a dones grans que s'adeqüin a les seves necessitats. 5. Fomentar la pràctica de l'activitat físicoesportiva en el temps de lleure de les dones. 6. Promoure el disseny i implantar rutes saludables. 7. Fer accions d'interès per a les dones en els plans d'actuació del Pla Nacional de Promoció de l'Activitat Física PNPAF.
Tècnic formatiu i d'ocupació	4. Potenciar la formació i la inserció laboral femenina en les branques professionals esportives , incrementant la seva presència i eliminant biaixos de gènere.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fomentar l'increment del nombre de dones àrbitres, jutgesses, tutores de joc i entrenadores. 2. Fomentar l'increment del nombre de professores d'educació física i professionals de l'esport en els diferents àmbits esportius de caire tècnic. 3. Incorporar continguts en matèria d'equitat i perspectiva de gènere en els plans de formació i programes dels tècnics i tècniques esportius. 4. Potenciar la formació de voluntàries en l'àmbit de l'esport.C8 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Accions de sensibilització. 2. Introduir accions positives en les inscripcions a les formacions de tècniques esportives (beques...). 3. Fomentar les accions d'orientació professional i assessorament a joves. 4. Vetllar pel compliment dels currículums específics de la LOGSE i LOE en l'assignatura d'esport i gènere. 5. Programar accions de formació continuada (organització de jornades, xerrades, taules rodones).

ÀMBIT	LÍNIES ESTRATÈGIQUES	PLANS D'ACTUACIÓ	TASQUES A FER
Lideratge, gestió, direcció i planificació	5. Potenciar el lideratge femení en l'àmbit de l'esport, fent que les dones assoleixin més representació en els llocs de decisió, direcció, gestió i planificació per tal d'eliminar les desigualtats entre dones i homes.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fomentar l'increment del nombre de dones en càrrecs directius, de gestió i professionals de l'esport. 2. Vetllar pel compliment del títol 6 del Decret 58/2010 de les entitats esportives referent a la igualtat entre homes i dones. 3. Potenciar les accions formatives per fomentar la participació de la dona en tasques de gestió. 4. Donar suport a les iniciatives que reconeixen la tasca de dones dirigents i líders en l'àmbit esportiu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Accions de sensibilització. 2. Introduir accions positives a les convocatòries de subvencions. 3. Assessorament a les entitats esportives referent al Decret 58/2010, de les entitats esportives. 4. Formar dinamitzadores d'esport escolar. 5. Establir convenis de col·laboració per afavorir la participació de les dones en activitats de gestió i direcció per reforçar la seva capacitat se lideratge (reconeixements, premis...). 6. Formació de lideratge a dones. 7. Programar cursos de millora de la comunicació per a esportistes d'alt nivell en benefici del seu lideratge social i esportiu
Difusió i mitjans de comunicació	6. Visibilitzar i difondre la presència i l'actuació de les dones en l'àmbit de les activitats fisicoesportives i la seva repercussió en els mitjans de comunicació.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fomentar la presència de dones en els mitjans de comunicació i espais de difusió esportius. 2. Contribuir a superar els estereotips sexistes relacionats amb l'àmbit de les activitats fisicoesportives. 3. Vetllar pel tractament correcte de gènere en la C3documentació i en els espais web i de comunicació de les entitats esportives. 	

5. Organització i mecanismes de coordinació

La responsable en matèria de gènere del Consell Català de l'Esport és la persona encarregada d'impulsar, coordinar i fer el seguiment d'aquest programa. Per fer-ho ha de comptar amb la col·laboració i la cooperació de totes les unitats implicades i, per això, es constituirà un espai estable de treball i de relació. En aquest espai s'abordaran el seguiment, l'anàlisi i el compliment de les actuacions que inclou el Programa, i es faran propostes de modificació si és necessari, ja que aquest vol ser un programa dinàmic que es pugui anar ajustant d'acord amb la realitat i els ritmes de cada projecte i dels diferents actors implicats. Al mateix temps, aquest espai de treball conjunt ha de servir per situar la transversalitat de gènere en una posició central i estratègica en el si de la Secretaria General de l'Esport.

La responsable en matèria de gènere té, també, la funció de fer de nexa de col·laboració entre la Secretaria General d'Esports i l'Institut Català de les Dones. L'Institut respondrà les demandes que pugui rebre i oferirà assessorament i acompanyament sempre que ho consideri adient o necessari.

6. Indicadors, sistema d'avaluació i pressupost

El seguiment i l'avaluació d'aquest programa, així com dels mecanismes de treball transversal que preveu, es duran a terme de manera continuada a mesura que es despleguin i s'implementin les tasques establertes. Aquest sistema permetrà proposar i treballar progressivament els indicadors de seguiment i avaluació a mesura que la implementació avanci. Un cop es tanqui el programa es redactarà un informe per rendir comptes dels avenços assolits.

En relació amb els recursos previstos, el programa Dones i Esports no té previst cap pressupost associat, de manera que les tasques es desplegaran amb cost estructural –tant pel que fa als recursos econòmics com els humans– o bé mitjançant la redefinició d'actuacions previstes a altres programes.